

VÄLKOMMEN TILL ÅRSMÖTET!

Årsmötet 2016 äger rum lördag den 12 mars i Stockholm.

Före årsmötesförhandlingarna kommer föreningens grundare Karl-Henrik Robèrt tala över ämnet ”**Social hållbarhet – går det att definiera och närma sig systematiskt?**”

Vänd på bladet för mer information!

Dags att betala din medlemsavgift!

- Fullbetalande (läkare) 300 kr
- Övrig i sjukvården 200 kr
- Medicine och andra studerande 100 kr
- Stödmedlem (ej i hälso- och sjukvården) 500 kr
- Hedersmedlem 0 kr

Vi behöver ditt namn, ditt födelsedatum och din aktuella e-adress.

Ge oss gärna en extra gåva!

Plusgiro 14 43 65 -4

Snart: Swish 1234585709

Vi tar Swish. **Snart!**

Betala direkt med mobilen – enkelt, snabbt och säkert.

Swish. Betala enklare

INBJUDAN TILL ÅRSMÖTE 2016

Årsmötet 2016 äger rum **lördag den 12 mars** i [kollektivhuset Sockenstugan](#), Statsrådsvägen 9, 12838 Skarpnäck. Ringklocka på dörren. Telefon till Ingrid Eckerman 070 55 73 193.

Hitta hit:

- Tunnelbana till Kärrtorp. Gå tvärs över torget till Holmögaddsvägen (t-banan på vänster sida). Fortsätt rakt fram, korsa Sockenvägen. Gå åt höger, ta första gångväg åt vänster. Gå in genom lilla grinden på höger sida till gula tegelbyggnaden, ring på dörrklockan. Knappt 10 min. promenad.
- Buss 161 från Älvsjö (30 min) alternativt Skogskyrkogården (5 min). Hållplats Gränsberget intill Sockenstugan.

Program

Har du förslag på lämplig styrelseledamot? Meddela valberedningens sammankallande Gustav Ullenhag gustav.ullenhag@onkologi.uu.se.

13.00 Samling med enkel lunch.

14.00 "Social hållbarhet – går det att definiera och närma sig systematiskt?" Karl-Henrik Robèrt, f.d. cancerforskare, numera professor i strategisk hållbar utveckling. Karl-Henrik har inte bara grundat Läkare för Miljön utan även Det Naturliga Steget.

14.45 Fikapaus med fortsatt diskussion

15.30 Årsmötesförhandlingar

16.30 - 17.00 Konstituerande styrelsemöte för den nya styrelsen

Skicka **JA/NEJ** till info@lakareformiljon.se så får vi din aktuella e-adress! Anmälan om deltagande så snart som möjligt, dock senast **7 mars** per e-post eller 070 55 73 193.

Blir det ändringar kommer de att finnas på hemsidan www.lakareformiljon.se.

Verksamhetsberättelse och verksamhetsplan kommer att läggas ut på hemsidan.

Hoppas på stor uppslutning på mötet!

Välkomna!

Sven Blomqvist, ordförande

*47 medlemmar betalade inte sin medlemsavgift 2015.
Det betyder 14 000 kr mindre i kassan.
Hör du dit?*

Vi tar
Swish.

Betala direkt
med mobilen
– enkelt, snabbt
och säkert.

Snart: Swish LfM
123 458 57 09

Swish.
Betala enklare

FRÅN ORDFÖRANDEN

Miljöväänner!

Avslutningen på hösten blev intensiv för föreningen Läkare för Miljön. Vårt symposium på Riksstämman "Kost för en hållbar hälsa och värld" blev lyckat med bra paneldeltagare och relativt stor publik. Vår vice ordförande Bertil Hagström ledde symposiet med den äran.

Senare samma månad deltog vår styrelsemedlem Björn Fagerberg i Klimatmötet i Paris. Många av er har förhoppningsvis läst [Björns målände daganteckningar](#) [1] från de intensiva mötesdagarna i Läkartidningens webbupplaga. Slutligen har vår styrelsemedlem Matilda van den Bosch blivit vald till *president elect*, d.v.s. blivande ordförande, i vår internationella paraplyorganisation [ISDE](#). Mycket glädjande och hedrande.

Tyvärr har Läkaresällskapet bestämt att ställa in Riksstämman 2016. Den har i sin nuvarande form varit en bra kanal för att föra ut den typ av budskap som vår förening har. Och dessutom billig för oss. Nu skall SLS satsa på Almedalen och sina symposier. Vi medverkar gärna i Almedalen i samarbete både med SLS och Läkarförbundet. Att ordna något där på egen hand mäktar vi knappast med. Kanske kan vi så småningom ordna ett symposium på Läkaresällskapet, t.ex. ett utökat möte om mat, klimat och hälsa.

Parismötet måste betraktas som en framgång. Visserligen blev det inget bindande internationellt fördrag med sanktionsmöjligheter men det är ju fantastiskt att 195 länder skrivit på ett avtal där man förbinder sig att arbeta mot att minska utsläppen av växthusgaser så att temperaturhöjningen hålls under 2 grader. Dessutom med kontrollstationer vart femte år. Enligt professor Ann-Marie Slaughter [1] är detta den typ av avtal som man kan vänta sig i dagens värld och som dessutom har chans att ge effekt. Även om vissa länder kanske inte kommer att uppfylla sina löften är det ju fantastiskt att alla de stora ekonomierna och därmed utsläpparna förbundit sig att sträva mot samma mål då det gäller utsläppsminskningar. Teknikutvecklingen kan dessutom gå fortare än vi anar.

Nu gäller det att fylla Parisavtalet med innehåll. Vi har bl.a. därför bestämt oss för att ordna en workshop där vi i styrelsen skall skissera ett antal framtidsscenarier med och utan utsläppsminskningar. Detta är tänkt att resultera i en PowerPoint-presentation som vi skall kunna använda för att föra fram vårt budskap i olika sammanhang. Workshopen skall äga rum i slutet av februari.

I mitten av mars kommer sedan årsmötet som jag hoppas blir välbesökt. Se särskild kallelse! Detta är ett av få tillfällen för styrelsen att träffa medlemmarna. Dessutom har vi en intressant föreläsare. Alla är varmt välkomna.

Vi har just bestämt att ordna så att man kan betala medlemsavgiften via Swish. Detta efter ett förslag från en medlem. Det är ett stort problem att många, sannolikt av glömska, inte betalar medlemsavgiften. Vi har betydligt fler i medlemsförteckningen än som betalat in till kassören. De som vet med sig, eller misstänker att de inte betalt för 2016 får gärna göra det.

Nu har Parismötet och dess positiva resultat tyvärr hamnat i medieskugga för flyktingkrisen, regeringens duglighet mm. Vi får försöka sätta klimatet och miljön på agendan igen!

Sven Blomqvist, ordförande sven.blomqvist@lakareformiljon.se

1. Fagerberg B. Svensk läkare på klimatmötet – en reseberättelse från COP21 i Paris. [Läkartidningen. 2015;112:DUFR](#)
2. Slaughter AM. En modell för globalt samarbete. [Ledare, DN 20160201](#).

LfM i farten 2015

LfM och Läkarförbundet i Almedalen 2015

Från vänster Johan Carlsson, Folkhälsomyndigheten, Björn Fagerberg, LfM, Fredrik Moberg, Albaeco och Stockholm Resilience Center, Mattias Svensson, Neo, Sofia Rydgren Stale och Sofia Lindegren, båda SLF:s arbetsgrupp, samt Karin Båtelsson, SLF.

[Läs mer!](#)

[Se videon!](#)

LfM på nanodag

Björn Fagerberg föreläste om miljö- och hälsoaspekter på nanoteknik vid fokusdagen om nanoteknik i medicinsk användning. [Läs mer!](#)

LfM på Nordiska kongressen i allmänmedicin 2015

Bertil Hagström och Ingrid Eckerman ordnade en monter på den nordiska allmänmedicin-kongressen i Göteborg i juni. Här ses Bertil i samtal med intresserade yngreläkare.

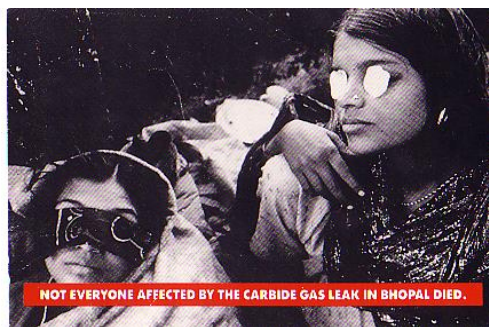

LfM i intervju

Bertil Hagström blev intervjuad i Fossiloberoende Västra Götaland. [Läs mer!](#)

LfM på Sevesokonferensen 2015

Ingrid Eckerman talade, för första gången för en publik från industrin, om vad som orsakade Bhopalkatastrofen i Indien 1984 och vad som blev följderna. [Läs mer!](#)

LfM på Ekocentrum

LfM i samarbete med Ingenjörer för Miljö i Göteborg anordnade ett samtal om miljö. [Läs mer!](#)

LfM på onkologen, UAS

Anne von Heideman berättade om klimat och hälsa för sina kollegor på onkologen, Uppsala Akademiska Sjukhus. Hennes presentation [finns här.](#)

[Glöm inte medlemsavgiften!](#)

LfM på klimatdemonstration

Sven Blomqvist, Margareta Falk Hogstedt, Gösta Alfvén och Elisabet Wijnbladh deltog i klimatmanifestationen den 29 november. Foto Elisabet Ohlin.

[Läs mer i Läkartidningen!](#)

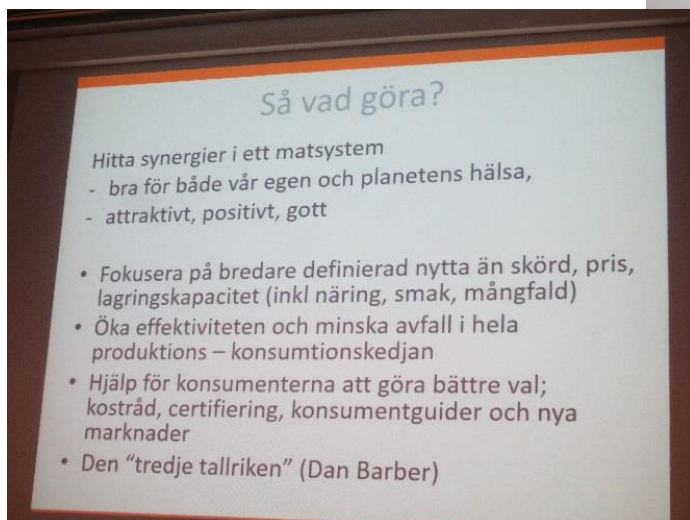
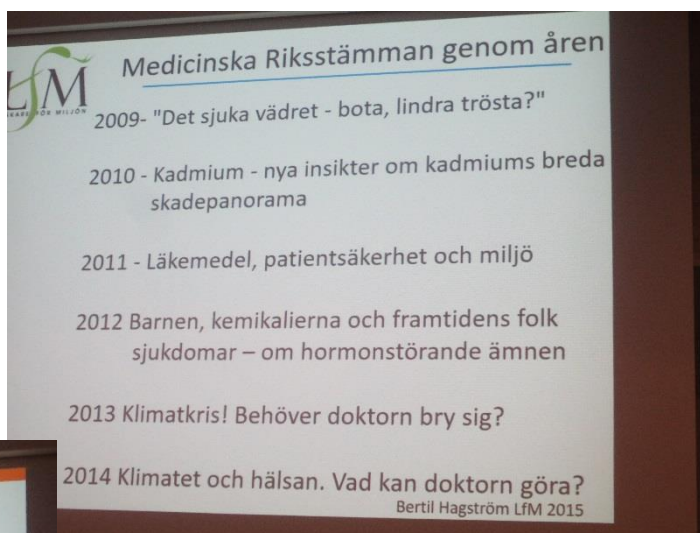
LfM på COP21

Björn Fagerberg är LfM:s representant i Läkarförbundets arbetsgrupp för klimat och hälsa. Han var förbundets representant vid klimatmötet COP21 i Paris. [Läs hans blogg!](#)

LfM på Riksstämman 2015

Bertil Hagström gjorde en sammanställning av våra tidigare symposier. Årets "Kost för en hållbar hälsa och värld" blev välbesökt. Här Line Gordon från Stockholm Resilience Center.

[Läs i Läkartidningen!](#)

Väder och klimat – då, nu och i framtiden

Dåtid

I dag, den 20 december 2015, är det i södra och mellersta Sverige 12-13 grader varmt – att jämföra med definitionen på sommar, dvs. att dygnets medeltemperatur varaktigt är över 10 grader.

På 1950 och 1960-talen, då jag ännu var ung och bodde i Jönköping, var det alltid kallt vid jultid, nollgradigt eller några minusgrader. Första snön kom i mitten av november. Ibland låg snön kvar över jul, ibland töade den bort tillfälligt. När jullovet började kunde vi spänna på oss skidorna och åka några rundor. De som gillade skridskor åkte på sjöarna eller spolade isbanor utomhus. Inga ismaskiner behövdes. På mellandagarna brukade mina vänner och jag åka skidor på preparerade spår uppe på höjderna runt staden. Jag minns inte att snöbristen någonsin hejdade oss. Temperaturen var lägre, snötillgången större och isarna tjockare och säkrare förr i tiden. Den tidens vintrar var härliga, inte minst för sportintresserade!

Nuläget

Idag, den 3 februari 2016, är det i mina ögon en dramatisk skillnad.

Frågan är hur klimatet har förändrats, mätt som medeltemperaturen under 1960 – 1990 (en 30-årsperiod) jämfört med löpande förändringar därefter. Åtta av tio av jordens varmaste år under modern tid har inträffat under 2000-talet. Varmast var 2015. Medeltemperaturen på jorden har ökat med 0,8 grader, men med hela 1,3 grader över norra halvklotet.

Skiftet från 1960-talet till 2015 är påtagligt. Vi ser en faktisk pågående klimatförändring. Tydligast är denna om man betraktar polarisarnas och Grönlandsisens avsmältning samt förändringar i jordens vädersystem, d.v.s. översvämningar och torka. Pga. dessa förändringar, som har observerats och beskrivits av experter, tjänstemän, politiker med fler runt om i världen, har ca 200 stater accepterat följande beskrivning av läget:

1. Klimatförändringen är på gång.
2. Klimatförändringen är till största delen människorsakad och ger/kan ge bieffekter och skador enligt ovanstående stycke.
3. Fortsatt ökning av temperatur och koldioxid måste stoppas.

Framtiden

IPCC är ett FN-organ som bevakar utsläppen av koldioxid i världen och den därmed sammanhängande temperaturstegringen. Politikerna följer rapporterna och träffas årligen för diskussion kring utvecklingen och behov av åtgärder. Under de första två veckorna i december 2015 träffades

experterna och politikerna i Paris. Ett möte i kulturhuset i Stockholm i slutet januari 2016 gav följande reflektioner kring och synpunkter på Paris-mötet.

Världens nästan 200 deltagande stater var överens om att gemensamt minska utsläppen av koldioxid och hejda temperaturökningen vid max 2 grader. En klausul lades till att man bör sikta mot 1,5 grader. Detta förslag ledde till påtaglig entusiasm. Gränsen 1,5 grader ses av många som ett max för att verkligen hejda klimatutlösta katastrofer.

En grön fond upprättas i mångmiljardklassen att nyttjas av utvecklingsländer. Deras utveckling skall inte gå via förbrukning av fossila bränslen utan direkt via sol och vind och andra hållbara energikällor. Det kostar pengar.

Var femte år skall en avstämning av alla länders koldioxidutsläpp ske. Denna klausul ses som mycket positiv. Den ger viss garanti för att verkliga utsläppsreduktioner sker. Sanktioner anses inte önskvärdt för det skapar protester och motstånd.

Sverige har kommit längst i världen i koldioxidreduktion sett över en tjuugo-trettioårsperiod. Vi har inga kolsubventioner (vilket är vanligt) och vi har introducerat koldioxidskatt (vilket är ovanligt). Stor del av elproduktionen är koldioxidneutral. Jordbruk och fordonsflottan är fortfarande problem. Nu siktar regeringen mot koldioxidneutral trafik (inga utsläpp alternativt utsläpp som direkt förs ner i jord-skorpan) till år 2035.

Oljeländerna står bakom Parisöverenskommelsen och har därmed krav på sig och redovisnings-skyldighet. De blockerade alla förslag om skrivna mål för minskning av oljeupptagning, kolbrytning och gasutvinning. Här finns en formidabel målkonflikt!

De svenska experter som deltog på kulturhuset, inklusive näringslivsföreträdare och politiker, var lyckliga över de resultat som uppnåddes. Aldrig förr har jag varit på ett klimatmöte där stämningen var så på topp. Sverige anses världsledande inom området hållbarhet och sågs i Paris som en fixstjärna.

Åter till inledningen av betraktelsen. Det är en himmelsvid skillnad på vintrarna i Jönköping på 60-talet och dagens vintrar. Det är sorgligt med regndagar, bristen på skid- och skridskomjigheter och känslan av att ha blivit berövad en årstid. Det finns skäl att arbeta vidare mot verkliga hållbarhetsmål såsom koldioxid-neutralitet till 2050 och en genomsnittlig temperaturökning på maximalt 1,5 grader under detta århundrade.

Författare: Tryggve Årman, barnläkare, f.d. ordförande i LfM. tryggvearman@hotmail.com

Det händer 2016

Uppsalagrupp på gång! Två gånger har man hunnit träffas. Kontakta Anne von Heideman annevonheideman@gmail.com.

Göteborgsgruppen träffas igen. Kontakta Björn Fagerberg bjorn.fagerberg@wlab.gu.se.

Klimatgruppens workshop 20 februari. LfM:s klimatgrupp träffas i Katrineholm och förbereder presentationsmaterial.

Årsmötet 12 mars, Stockholm. Karl-Henrik Robèrt föreläser om hur man kan definiera social hållbarhet. Se mer information på sid 2!

Caféafton i Göteborg 6 april. ”Att sluta säga av den gren vi sitter på: Ett perspektiv på klimat och miljö. Ett samtal om vad vi gör, eller inte gör.” LfM står för programmet. [Läs mer!](#)

Konferens om beteende och klimat, Alnarp 15 april. Matilda van den Bosch är en av föreläsarna. [Läs mer!](#)

Kemi- och miljödagarna, Göteborg 20-21 april. Ingrid Eckerman föreläser om Bhopalkatastrofen i Indien 1984. [Läs mer!](#)

Medborgarutredningen. En serie seminarier för ett samhälle inom jordklotets gränser. Arrangör Klimataktion. [Läs mer!](#)

Utflykt till Trollhättan 17-18 juni med LfM och IfM väst. [Information kommer här!](#)

Vi tar Swish.

Betala direkt med mobilen – enkelt, snabbt och säkert.

Snart: Swish LfM 123 458 57

Swish.
Betala
enkla

HAR DU ÄNDRAT E-ADRESS?

Av ekonomiska och miljöskäl har vi inte längre någon papperstidning. I stället sänds ett e-brev ut med oregelbundna mellanrum. Om du inte fått meddelanden från oss kan det bero på att vi inte har din aktuella e-adress. Sänd den till info@lakareformiljon.se!

NYHETSBREV FÖR
LÄKARE FÖR MILJÖN
ISSN 1103-081X

Ansvarig utgivare
Karl-Henrik Robèrt, Det Naturliga
Steget, Sveavägen 98, 5tr, Stockholm

Redaktör
Ingrid Eckerman
Tel 08-600 15 56, 070-55 73 103
ingrid.eckerman@lakareformiljon.se

Hemsida www.lakareformiljon.se

Föreningens adress
LfM, c/o Eckerman, Statsrådsvägen 11,
12838 Skarpnäck
E-post info@lakareformiljon.se
Pg 14 43 65-4. Swish 123 458 57 09
Org.nr. 80 24 00-2782

Medlemsavgift
Årsavgiften är 300 kr för läkare, 200 kr för
övriga i sjukvården, 100 kr för studerande
medlemmar och 500 kr för stödmed-
lemmar. Avgiften kan sättas in på plusgiro
14 43 65-4 eller Swish 123 458 57 09.
Glöm inte namn, adress, födelsedatum och
e-adress!

Föreningen
LfM är en ideell opolitisk organisation, bildad
1991 med ca 300 medlemmar. LfM samarbetar
med **IFM** och är associerad till **Sveriges
Läkarförbund, Svenska Läkaresällskapet,
ISDE** (International Society of Doctors for the
Environment), **HCWH** (Health Care Without
Harm), **Climate and Health Council** och **HEAL**
(Health and Environment Alliance). Föreningen
är öppen för läkare och övriga verksamma inom
hälso- och sjukvården. Annan kan bli
stödmedlem.

Layout: Ingrid Eckerman www.eckerman.nu
Kopiering: Lagandan www.lagandan.se